

Sygn. akt I C 939/18

Dnia 16 stycznia 2019r.

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Grażyna Poręba

Protokolant: sekr. sąd. Urszula Bodziony - Mróz

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2019r. w Nowym Sączu

na rozprawie sprawy z powództwa A. G., A. Z. i G. C. (1)

przeciwko J. K.

z udziałem Miejskiego Rzecznika Konsumentów w N.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego J. K. na rzecz powodów A. G., A. Z. i G. C. (1) solidarnie kwotę 3.337,01 zł (trzy tysiące trzysta trzydzieści siedem złotych jeden grosz) z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 28 marca 2018 roku do dnia zapłaty,

II. w pozostałej części powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanego J. K. na rzecz powodów A. G., A. Z. i G. C. (1) solidarnie kwotę 1.322,88 zł (jeden tysiąc trzysta dwadzieścia dwa złote osiemdziesiąt osiem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Z:

1) (...)

2) (...)

Dnia 16 stycznia 2019r.

(...)

Sygn. akt I C 939/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 16 stycznia 2019r.

Powodowie A. G., A. Z., G. C. (2) w pozwie z dnia 28 marca 2018r. domagali się zasądzenia od pozwanego J. K. kwoty 5.219,18 zł. z umownymi odsetkami w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od 28 marca 2018r. oraz zasądzenia zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazano, iż (...) spółka z o.o. i pozwany zawarli umowę pożyczki w dniu 25 maja 2017r. na kwotę 5.250 zł. 26 maja 2017r. wierzytelność z tytułu umowy została przeniesiona na powodów. Z uwagi na brak terminowej spłaty dwóch kolejnych pełnych rat, pismem z 11 stycznia 2018r. zostało złożone oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki.

Do dni wniesienia pozwu pozwany dokonał dwóch częściowych wpłat na poczet pożyczki w łącznej kwocie 485 zł.

Na kwotę dochodzoną pozwem składają się: 4.851,35 zł. z tytułu kapitału pożyczki, 218,44 zł. z tytułu skapitalizowanych odsetek kapitałowych, 35,88 zł. z tytułu odsetek umownych za opóźnienie, obliczonych na ostatni dzień obowiązywania umowy czyli na dzień 25 stycznia 2018r. 113,51 zł. z tytułu odsetek umownych za opóźnienie od niespłaconego kapitału od dnia wymagalności pożyczki tj. 26 stycznia 2018r. do 27 marca 2018r.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. Podniósł zarzut braku legitymacji czynnej powoda. Nie kwestionował obowiązku zwrotu pożyczonej od wierzyciela kwoty 3.000 zł. z odsetkami, kwestionował jednak zasadność obciążania go prowizją w kwocie 2.250 zł. Powołał się na fakt, że postanowienia umowy nie były indywidualnie negocjowane, opłata prowizyjna ma nieodpuszczalny charakter i jest klauzulą abuzywną. Jego zdaniem prowizja ma na celu obejście przepisów o odsetkach maksymalnych, wynagrodzeniem pożyczkodawcy winno być oprocentowanie a nie dodatkowe opłaty. Podniósł także, że powód nie podjął żadnej próby polubownego zakończenia sporu przed skierowaniem sprawy na drogę postępowania sądowego.

W odpowiedzi na sprzeciw powód wskazał, iż prowizja nie narusza dobrych obyczajów, jej pobieranie jest powszechną praktyką a jej wysokość mieści się w ustawowej wartości maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu. Zwrócił uwagę, że przed podpisaniem umowy pracownik firmy szczegółowo przedstawił i omówił z pozwanym postanowienia umowy. Odnośnie zarzutu braku legitymacji czynnej wskazał, że na przeniesienie wierzytelności nie jest wymagana zgoda dłużnika a czynność ta może być dokonana w dowolnym czasie. Niezależnie od tego dłużnik został telefonicznie poinformowany o nabyciu przez powodów wierzytelności. Przejawem próby polubownego zakończenia sprawy jest wezwanie do zapłaty.

Do udziału w sprawie wstąpił Miejski Rzecznik Konsumentów w N., który w piśmie z dnia 9 stycznia 2019r., wniósł o dokonanie kontroli umowy pożyczki celem stwierdzenia, że zapisy dotyczące opłaty przygotowawczej stanowią klauzule abuzywne, które nie wiążą konsumenta oraz zasądzenie kosztów procesu na rzecz pozwanego niezależnie od wyniku sprawy z uwzględnieniem art. 101 i 103 k.p.c. Rzecznik stoi na stanowisku, że w związku ze sprzecznością z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami dodatkowych opłat, które nie były indywidualnie uzgadniane z konsumentem, powodowi należy się jedynie zwrot kapitału z odsetkami przy zaliczeniu dokonanych wpłat.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 maja 2017r. pozwany J. K. oraz (...) spółka z o.o. w T. zawarli umowę pożyczki gotówkowej na okres do 25 maja 2019r. w kwocie 5.250 zł. Całkowita kwota do zapłaty wynosiła 5.813,87 zł., kwota pożyczki – 3.000 zł., całkowity koszt pożyczki wynosił 2.813,87 zł. w tym prowizja – 2.250 zł., odsetki za cały okres obowiązywania umowy – 563,87 zł.

26 maja 2017r. pożyczkodawca oraz powodowie A. G., A. Z., G. C. (2) prowadzący działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej (...), A. G., G. C. (2) (...) zawarli umowę przelewu wierzytelności wynikającej z opisanej wyżej umowy pożyczki.

Pismem z 11 stycznia 2018r. umowa pożyczki została wypowiedziana wobec zaległości w spłacie rat, powodowie wcześniej wzywali pozwanego do uregulowania zaległości.

Pozwany spłacił dwie raty pożyczki w łącznej kwocie 485 zł.

Umowa pożyczki została zawarta w biurze oddziału terenowego spółki. Jej postanowienia nie były negocjowane z pozwanym, konsultacje odbyły się pomiędzy pracownicą i centralą w celu ustalenia na jaką kwotę pożyczki może liczyć pozwany. Nie zwracano mu uwagi na zapisy o dodatkowych kosztach pożyczki.

/dowód: umowa pożyczki k. 17-19, umowa przelewu k. 20, wezwanie i wypowiedzenie k. 25, 26 , zeznania pozwanego k. 56/v/

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów przedłożonych przez powoda. Materiał dowodowy stanowią dokumenty, których prawdziwość nie była przez strony kwestionowana. Za wiarygodne sąd uznał zeznania pozwanego, powód nie przedstawił dowodu mogącego je podważyć a brak obiektywnych przesłanek do kwestionowania ich prawdziwości.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie odnosząc się do pierwszego zarzutu pozwanego o braku legitymacji czynnej powoda należy stwierdzić, iż jest on chybiony. Powodowie wykazali, iż nabyli wierzytelność od pożyczkodawcy a oczywiście prawa do wierzytelności mogą zostać przeniesione na inny podmiot w dowolnym czasie, także na drugi dzień po zawarciu umowy pożyczki.

Bezspornym w sprawie jest, iż pozwany w wyniku zawartej umowy pożyczki otrzymał od wierzyciela kwotę 3.000 zł. Z tytułu udzielonej pożyczki wierzyciel pierwotny naliczył prowizję w wysokości 2.250 zł.

Umowa pożyczki została zawarta z konsumentem w dniu 25 maja 2017r. W dacie zawarcia umowy obowiązywały przepisy ustawy o kredycie konsumenckim z 22 maja 2011r.

Art. 36a ustawy wprowadza sposób obliczenia maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu, obliczanych według podanego przez ustawodawcę wzoru odnoszącego się do całkowitej kwoty kredytu, okresu spłaty wyrażonej w dniach i liczby dni w roku.

Kierując się wzorem podanym w ustawie w istocie, naliczona dodatkowa opłata nie przewyższa poza odsetkowych kosztów kredytu.

Nie pozbawia to jednak sądu prawa do oceny postanowień konkretnej umowy pod względem jej zgodności z art. 385¹ k.c. zwłaszcza, iż bezpośrednio kwestia ta jest podnoszona przez pozwanego oraz występującego w sprawie Rzecznika Konsumentów w odniesieniu do jak wskazano niczym nie uzasadnionej, dowolnie ukształtowanej i nie negocjowanej wysokości opłaty prowizyjnej, stanowiącej element gotowego wzorca umowy.

Stanowczo należy stwierdzić, iż takie nie negocjowane, jednostronnie ukształtowane postanowienia stosunku prawnego, w których poza odsetkowe koszty udzielenia pożyczki są zbliżone do samej kwoty pożyczki stanowią klauzule abuzywne, naruszające zasady współzycia społecznego i dobre obyczaje. W ocenie sądu określenie kwoty kosztów poza odsetkowych na poziomie ponad 75 % wartości pożyczki zdecydowanie odbiega od sprawiedliwego wyważenia praw i obowiązków stron.

Rację ma oczywiście powód powołując się na swobodę umów, pomija jednak, iż w świetle art. 353¹ k.c. zasada ta nie pozostaje całkowicie dowolna i podlega ograniczeniom m.in. w tym sensie, że umowa nie może sprzeciwiać się zasadom współzycia społecznego. Tymczasem wskazane postanowienia umowy są sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i kształtują obowiązki drugiej strony w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami bowiem określone przez poprzednika prawnego powodów koszty nie mają żadnego faktycznego uzasadnienia i powiązania ekonomicznego z poniesionymi kosztami pożyczki.

Choć jak wskazano wyżej koszty te nie przekraczają ustawowego limitu to podmiot udzielający pożyczek nie może zupełnie dowolnie kształtować praw przy zastosowaniu gotowego wzorca umowy. W szczególności opłata przygotowawcza lub prowizja powinna służyć pokryciu kosztów rozpatrzenia wniosku, ze względów technicznych koszty te powinny mieć charakter ryczałtowy lub obliczony według czytelnych kryteriów, w przeciwnym wypadku rodzi się uzasadnione podejrzenie, że opłata przygotowawcza służy ukryciu innych kosztów co może być sprzeczne z art. art. 385¹ § 1 k.c. Oczywiście sama opłata przygotowawcza lub prowizyjna i możliwość obciążenia nią konsumenta nie stanowi samo w sobie działania sprzecznego z dobrym obyczajem pod warunkiem jednak wskazania podstaw do ustalenia jej wysokości. Tymczasem powodowie nie wykazali jakie ponieśli koszty związane z przygotowaniem umowy, brak jest dowodów na okoliczność poniesienia kosztów uruchomienia pożyczki, tak wysokich kosztów

weryfikacji pożyczkobiorcy lub choćby wyjaśnienia czy i w jakim zakresie czynności te miały wpływ na wysokość opłaty przygotowawczej, co powoduje także niemożność ewentualnej weryfikacji kwoty opłaty.

Wobec powyższego pozwany jest zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda pożyczki wraz z skapitalizowanymi w pozwie odsetkami ale bez opłaty prowizyjnej w kwocie 2.250 zł., co do której zapis w umowie uznać należy za klauzulę abuzywną a w takim wypadku jako nieważną i niewiążącą konsumenta. Wyliczenie zobowiązania przedstawia się następująco: kwota pożyczki to 5.250 zł., od tego należy odjąć spłacone raty zaliczone przez powoda na kapitał tj. 197,80 zł. i 200,85 zł. (łącznie 398,65 zł.) co daje kwotę 4.851,85 zł., następnie odjąć kwotę prowizji 2.250 zł. i dodać łączną kwotę skapitalizowanych odsetek tj. 367,83 zł. (218,44 zł., 35,88 zł., 113,51 zł.) co daje wynik 2.969,18 zł.

Odnosnie kosztów procesu sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. Powód wygrał proces w 57 %, poniósł koszty procesu w wysokości 2.067 zł. (opłata 250 zł., zastępstwo procesowe 1.800 zł., opłata skarbową 17 zł.), pozwany jest zobowiązany wobec tego do zwrotu powodowi kwoty 1.178,19 zł.

Sędzia

ZARZĄDZENIE

1/ (...)

2/ (...)

3/ kal. 14 dni.

(...)

Sędzia.